

Eco Consult – INSPIRATIEBRIEF 2012-02

Jaarlijks beoordelen wij tienduizenden hectaren openbare ruimte. Voor een quick scan, een nulmeting, een periodieke schouw of om beleid voor **integraal** en **kwaliteitsgestuurd beheer van de openbare ruimte** gestalte te geven. Buiten het feit dat de resultaten ervan onze opdrachtgevers helpen om de openbare ruimte schoon, heel en veilig te beheren, leren wij er zelf ook veel van. In deze inspiratiebrief delen wij graag enkele van deze leermomenten met u.

Het team van **Eco Consult – Groen, Milieu & Management:**

Jan Hekman, Wendy van Gijssele, Ingrid de Haan, Karin Jansen, Rick Lieverse, Sacha Roering, Marieke Teunissen.

Beeldkwaliteit

- maak uw keuze helder

Veel gemeenten en andere terreinbeheerders werken kwaliteitsgestuurd en hebben kwaliteitsniveaus vastgesteld waaraan groen, verharding of straat- en wegmeubilair moet voldoen.

De CROW-kwaliteitscatalogus 2010 met een indeling in 5 kwaliteitsniveaus kan een uitstekend vertrekpunt zijn. In de praktijk blijkt een daarvan afgeleide en **op maat gemaakte catalogus** met bijvoorbeeld 3 niveaus praktischer in het gebruik.

Voor een optimaal resultaat is het belangrijk dat alle betrokkenen **eenzelfde beeld** voor ogen hebben over de afgesproken kwaliteit. Leg dit dus vast, bijvoorbeeld in een IBOR-beleidsplan of kwaliteitsplan openbare ruimte.

De ervaring leert ook dat het werken op beeld met een beeldbestek jaar rond een meer **constant onderhoudsbeeld** oplevert dan door middel van een frequentiebestek. Wat minder bekend is, is dat een hoger kwaliteitsniveau voor onkruid op termijn voordeliger is te handhaven dan een matig kwaliteitsniveau. Met andere woorden, het A-niveau hoeft niet persé meer te kosten dan het B-niveau. Deze wetenschap kan een ander licht werpen op **bezuinigingsdiscussies** over onderhoud van de openbare ruimte.

Monitoren noodzakelijk?

Als onderdeel van het kwaliteitsgestuurd beheer van de openbare ruimte is monitoring een onmisbaar onderdeel. Het maakt **knelpunten** en de onderdelen die **extra aandacht** vragen zichtbaar. Dit kan leiden tot aanpassing van de uitvoering of inrichting en soms ook tot een aanbeveling om het kwaliteitsniveau aan te passen. Het volgen van de ontwikkeling van de kwaliteit van de openbare ruimte kan meerdere doelen dienen:

- Het meten en controleren van de **prestaties** van de opdrachtnemer (toezicht op uitvoering).
- Het meten en controleren of de **ambities** van de opdrachtgever worden gehaald (evaluatie van doelstellingen).

Eco Consult monitort vooral volgens de CROW meet- en verrekenmethode, maar heeft daarnaast ook verschillende **praktijkgerichte meetmethodes** ontwikkeld om snel en effectief te kunnen beoordelen of de uitvoering aan de normen of de doelstellingen voldoet. **Snelheid** is vaak nodig om binnen de geldende bestekstermijnen in beeld te krijgen of het werk voldoet.

Ja, maar dan?

Het vereiste kwaliteitsniveau is bepaald, er vinden schouwmomenten plaats en toch is het beeld niet wat u er van verwacht? Kunt u er een vinger achter krijgen waar het nu aan schort? Wij hebben ervaren dat het interpreteren van een bepaald kwaliteitsniveau, de meetmethode of afspraken regelmatig voor **knelpunten** zorgt:

- Er is geen adequate omschrijving van de **uitgangssituatie** in het bestek opgenomen. Dit leidt vaak tot misverstanden over hetgeen van de opdrachtnemer mag worden verwacht.
- De **meetmethode** sluit niet aan bij de doelstelling van de monitoring waardoor met de uitkomst niet de gewenste sturing kan worden gegeven.
- De uitvoerder meet anders dan de toezichthouder waardoor de **kwaliteitseisen** verschillend worden beoordeeld. Zijn uw medewerkers voldoende ingevoerd?

Op de achterzijde doen wij u enkele suggesties over hoe bovenstaande situaties te voorkomen zijn. Wist u dat wij voor u in slechts **één of twee dagen** een gefundeerde uitspraak kunnen doen over een bepaald kwaliteitsaspect in uw beheergebied?

Meetmethoden

Eco Consult werkt met verschillende meet- en verrekenmethoden. Wij merken dat er veel tijdswinst te behalen valt door weloverwogen de meest passende methode te kiezen. Een meting kan daardoor sneller en vooral doelgerichter worden uitgevoerd. Laat u hierover goed adviseren.

Wist u dat u met de zogenaamde **selectieve locatiemethode**¹ doorgaans minder locaties hoeft te meten en dat u hiermee desondanks een beter beeld van de openbare ruimte verkrijgt? Dit in vergelijking met de zogenaamde rastermethode waarmee 'at random' meetlocaties worden geselecteerd.

Ook de keuze voor het aantal beeldmeetlatten of schaalbalken bepaalt of een monitoring vlot kan worden uitgevoerd en de resultaten er echt toe doen. Zeker als u periodiek wilt meten, bespaart u hiermee veel tijd. Door heel **gericht te meten** worden de essentiële punten gevolgd en krijgt u daadwerkelijk de gegevens die u wenst en kan er tijdig en gericht worden bijgestuurd.

¹ Zie de publicatie "Navigator, koersen naar kwaliteitsgestuurd beheren", 2009, © Eco Consult – GMM geschreven in opdracht van Vereniging Stadswerk Nederland en de "Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte, 2010 van CROW.

Resultaten

Door periodiek te meten – passend bij een bestek of andere doelstellingen – kan bijvoorbeeld het juist inzetmoment worden bepaald of waar extra inzet nodig is. Dit geeft zowel de opdrachtgever als aannemer houvast en vormt de basis voor een prettige **werkrelatie**.

Eco Consult voerde in 2011 voor tientallen bedrijven en gemeenten metingen uit en rapporteerde daar periodiek over. In veel gevallen zijn daarmee (extreme) **overschrijdingen** van de kwaliteitseisen **voorkomen**. Ook in 2012 zijn wij weer volop aan de slag. Maakt u al gebruik van onze expertise?

Door op basis van periodieke metingen ook een 'jaarrapportage' of evaluatiedocument te maken, ontstaat er een goed inzicht in het **kwaliteitsverloop**. Daarmee kunnen de opdrachtnemer en opdrachtgever hun voordeel doen, omdat duidelijk wordt of de ambities en doelstellingen voor zowel het beeld als bijvoorbeeld **milieuaspecten** kunnen worden waargemaakt.

Tips

Het CROW-kwaliteitsniveau B wordt soms gekozen op basis van 'doe maar het **gemiddelde**'. Realiseert u zich wel dat dit voor het kwaliteitsaspect onkruid betekent dat 30% of 40% van het oppervlak met onkruid bedekt mag zijn? In de praktijk merken we dat menigeen achteraf erg ontevreden is over een dergelijk onkruidbeeld.

De door Eco Consult ontwikkelde **verkennermethode** is bij uitstek geschikt wanneer geen integrale meting nodig is, maar slechts een beeld van enkele kwaliteitsaspecten of beheercategorieën is gewenst. Bijvoorbeeld zwerfafval of overhangende takken. Met de verkennermethode is **snell** het tijdstip voor de volgende onderhoudsronde, de mate van overschrijding of de kwaliteit van een thema te bepalen.

Met de door Eco Consult ontwikkelde **korte praktische trainingen** leert opdrachtnemer de (besteks-)eisen te vertalen naar werkzaamheden en hoe deze te controleren. Kijk eens op onze website voor een voorbeeld van een trainingsprogramma.

Vanaf juli 2012 glyfosaatvrij werken?

In september 2011 is door de Tweede Kamer de motie Grashoff aangenomen. Dit houdt in dat het gebruik van alle bestrijdingsmiddelen in de openbare ruimte – ook op verhardingen – kan worden verboden. Over het **Nationaal ActiePlan Gewasbescherming** – waarin de uitwerking van dit verbod is voorgesteld – debatteert de **Tweede Kamer** in mei en in **juni beslist** ze er definitief over. Gezien het gewicht van de EU-regeling en de ingediende actieplannen van andere lidstaten lijkt het er steeds meer op dat niet te ontkomen valt aan een verbod op bestrijdingsmiddelengebruik in de openbare ruimte. Eco Consult werkt er aan mee en volgt de ontwikkelingen op de voet; **blijf via onze website ook op de hoogte**.

Eco Consult – Groen, Milieu & Management BV

Breukinklaan 52, 6951 NB Dieren; telefoon 0313-420066; e-mail: info@ecoconsult-gmm.nl;
Jan Hekman ☎ 0651 322 313; Karin Jansen ☎ 0655 865 620; Rick Lieverse ☎ 0621 270 383; Marieke Teunissen ☎ 0612 608 055.

Bezoek ook eens onze website: www.ecoconsult-gmm.nl of volg ons via **LinkedIn**